

— Şahidlik zirvəsinə ucalan idmançılar —

Dumanlı dağların başında durdum, Dumdandan özümü bir xeymə qurdum, Keçdi xoyalımdan öz gözəl yurdum, Dumanlar içində duman görünür.

Yaşın ki, hər kəs bildi söhbət kimdən gedir. Həm avazı, nurlu siması, həm də Vətən müharibəsində göstərdiyi şücaətlə hər kəsin qəlbinə fəth etməyi bacaran şahid gizir Xudayar Yusifzadədən. O Xudayarınki məlahətli səsi ilə bütün Azərbaycanı sevimlisinə çevrilməsinə baxmayaraq, özünün bundan xəbəri olmadı. Elə bu gün də "Vətən yaxşıdır" məhəmmətli ilk notları eşidildikdə hər kəsin gözü qarşısında gülərliz şahidimiz canlanır. Lakin heç kəs inanmaq istəmir ki, bu ifanın müəllifi artıq əbədi olaraq susub.

"Olimpiya dünyası" qəzeti olaraq "Şahidlik zirvəsinə ucalan idmançılar" rubrikasında oxucularımızla birlikdə 22 yaşlı şahid gizirimizin keçdiyi ömür yolunu və Vətən müharibəsində 26 günə yazdığı qəhrəmanlıq داستانını vərəqləyəcəyik.

Xudayar Müslüm oğlu Yusifzadə 1998-ci il iyulun 15-də Bərdə rayonunun Qazıqurdalı kəndində dünyaya göz açdı. Ailədə 3 qardaş, bir bacı olan Xudayar evin son beşiyi olub. Dünyaya gəlişindən 28 gün sonra amansız həyat ona ilk "acı sürprizini" atasını olından almaqla edib. Belə ki, qarmon ifaçısı olan atası Müslüm Qurbanov 1998-ci il avqustun 12-də dünyasını dəyişib. Atasız böyüyən Xudayar atası ilə birlikdə nonəsi Tovuz, babası Şimşad kişinin himayinədə yaşayıb. 2004-cü ildə Zorif Əliyeva adına orta məktəbin 1-ci sinifinə gedən Xudayar ailə durumu ilə əlaqədar Ağdam rayonunun Baharlı qəsəbəsinə köçüb. İbtidai sinifi Baharlı qəsəbəsində bitirən qəhrəmanımız, 2009-cu ildə yenidən atası ilə birgə Bərdəyə qayıdıb. O, burada 1 sayılı rayon tam orta məktəbdə təhsilini davam etdirir. Xudayar həmçinin Bərdə 1 sayılı Uşaq Musiqi Məktəbinin xanəndəlik sinifində musiqi təhsilində yiyələnir. Məktəbi başa vurduqdan sonra Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə hərbi xidmət keçən Xudayar orda qalib işləmək arzusunda olsa da, müəyyən səbəblərə görə bu, mümkün olmur. O, hərbi xidmətdən qayıdanda yaşadıqları evin elektrik naqillərinin qasa qapanmasından yanıb, kəldiyini görür. Xudayar ailənin belə ağır vəziyyətində işləmək üçün Bakıya gəlir. Bir müddət marketlərin birində mühafizəçi kimi çalışan qəhrəmanımız 2018-ci ildə Dövlət Sərhəd Xidmətinə müraciət edir. Yenidən hərbi formanı geyinmək arzusunda olan Xudayar bir müddət təlim keçdikdən sonra kiçik gizir hərbi rütbəsi alaraq, Astarə rayonunda fəaliyyətə başlayır. Xudayar 2020-ci ilin iyul ayında başlayan Tovuz döyüşlərində Milli Qəhrəmanımız, general-mayor Polad Həşimovun şahidlik zirvəsinə ucaldığı gün hər kəsdən xəbərsiz könüllü şəkildə orduya müraciət edir. Avqust ayında keçirilən təlimlərdə iştirak edən gizirimiz sentyabrın 27-də başlayan ikinci Qarabağ müharibəsində döyüş meydanına atılır. Onun Murvovdağdan başlayan döyüş yolu Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarından keçir. Şahid gizirimizin son döyüşü oktyabrın 22-də Zəngilan rayonunun Ağbəd qəsəbəsində olur. Xudayar və silahdaşları qızğın döyüşlərdə mənfur düşmənin diversiya quruluşunu qəfil hücumuna məruz qalır. Hərbiç yoldaşları ilə birgə postu qoruyan Xudayar düşmənin hücumunun

qarşısını almağa çalışarkən ovvəlco sinəsindən yaranılır. O, yaralı vəziyyətdə olmasına baxmayaraq, döyüşə davam edir. Son damla qanına qədər postu qorumağa çalışan Xudayar bu dəfə boğaz nahiyəsindən aldığı yara dan sonra qəhrəmancasına şahidlik zirvəsinə ucalır. Beləcə, oktyabrın 22-də 22 yaşında igidliyi ilə dastana döndən Xudayar Yusifzadə üroyündəki bütün arzulara olvida deyərək, hər kəsdən çox sevdiyi Vətən torpağına qovuşur. Xudayar oktyabrın 23-də Bərdə Şəhidlər Xiyabanında dəfn edilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 15 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə ölmüzdən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni və "Vətən uğrunda" medalı ilə, 25 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə isə "Zəngilanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edilib.

"Vətən sevgisi istedadına qalib gəldi"

O, şahid olmasdan iki gün əvvəl döyüş yoldaşlarının əhval-nühiyyəsini

qaldırmaq üçün Əliqə Vahidin sözlərinə yazılmış "Vətən yaxşıdır" məhəmmətli ifa edərək, xanəndəliyin fəvqünə qalxdı. İndi Xudayardan geriyyə qalan onun xatirələri, gülüriz siması və döyüş bölgəsində oxuduğu "Vətən yaxşıdır" məhəmmətli. Sosial şəbəkələrdə ən çox izlənən və video həm də ailesinin təsəlli yeridir.

Şahid gizirimizin anası Rədo Qurbanova "Olimpiya dünyası" qəzetinə verdiyi müsahibəsində oğlunun ifasında, "Vətən yaxşıdır" məhəmmətli ilə yanaşı, "Şuşanın dağları" və "Küçələrə su səpmişəm" məhəmmətli də çox bəyənirdi deyir. Oğlunun musiqiyə olan sevgisinin atasından keçdiyini deyən Rədo xanım onun nə üçün peşqar musiqini seçməsinə də aydınlıq gətirir.

"Xudayar çox saf, etibarlı, ürəyiaçıq, paylaşmağı sevmən bir insan idi.

"Vətən yaxşıdır", - deyib Vətən torpağına qovuşan şahid gizirimiz

Hər zaman şükür etməyi bacaran, Allahın adı dilindən düşməyən bir övlad idi, mənim бала. O, 28 günlük olanda atası dünyasını dəyişdi. Mən onu mən bir ərzaqla, anam və atamla tək böyütdüm. Uşaqlıqdan musiqiyə çox böyük həvəsi var idi. Bu da atasının, babasının, əmilərinin musiqiyə olmasından irəli gəlirdi. Xudayarın həm telefonunda, həm də zümzümələrində yalnız vətənə həsr olunan mahnılar yer alırdı. Onun ifasında ən çox bəyənirdim mahnı 9 yaşında oxuduğu "Şuşanın dağları" və "Küçələrə su səpmişəm" mahnıları idi. Xudayar həmin mahnıları uşağ səsi ilə o qədər ürəkəndən, candan oxumuşdu ki, hər dəfə dinlədikcə kövrəlirdim. Mən alın yazısına inanmən insanam. Görünür, qismət belə imiş. Musiqiyə sevgisinin həddindən çox olmasına baxmayaraq, Vətən sevgisi istedadına qalib gəldi. Hərbi sahə onun həyatının bir parçası idi. Xudayarın vətənpərvərlik hissləri hələ lap kiçik yaşlarında formalaşmışdı. Hətta birinci sinifdə keçirilən Əlifba bayramına hərbi forma geyinib gətmişdi. Xudayarın atası Bərdədən, mən isə Ağdamdanam. Hər zaman ona Qarabağın gözəlliyindən, doğma yurd-yuvamızdan, evimizdən söhbət açırıq. O, bizim doğma yurdumuz üçün necə dərxdığımızı görürdü. Bir sözlə, bizimlə birgə vətən həsrəti çəkirdi. Hətta videoların birində o, zərəfatla basdına "cox evim, evim deyirsiniz, səni aparacağam Ağdama,

tuduğumu bilib, narahat olsun. Oğlum məni şahid olandan sonra da tək qoymadı. Bir dəfə onu yuxumda gördüm. İnanırsınız, yuxumda belə məni sakitləşdirirdi, narahat olmamağa səsləyirdi. Əlini çiyənime qoyub "Ana, hər şey yaxşıdır, hər şey yaxşı olacaq", - deyirdi. Yuxumda onun yox olacağından qorxub, ona tərəf belə çevrilirdim. Çox gətirdir... Allah heç bir anaya, heç bir valideynə belə bir acı nəşib etməsin. İndi ondan qalan xatirələrlə ovunmağa çalışıq. Yadıma gəlir ki, 3 il əvvəl Xudayar hərbi xidmətdən qayıdanda evimizdə yangın baş vermişdi. Təəssüf ki, yangında Xudayarın diplomları, fəxri formalarını yanağək kül oldu. Həmin yangıdan onun mozun günü geyindi, üzərində sinif yoldaşlarının arzularını yazdıqları köynək də yandı. Yangın zamanı müəyyən hissələrə qalan həmin köynəyi bu günə kimi saxlayıram. Onun arzularından biri də ailə qurmaq, evçilik sahibi olmaq idi. Hətta həmin yanan evdə oğlum öz əlləri ilə kağıza ev maketi çəkmişdi və üzərində "dizayner Xudayar Yusifzadə, inşallah, Allahın köməyi ilə mən bu evi tikdirəcəyəm" sözlərini yazıb, imzasını atmışdı. Mühərribə vaxtı böyük qaradaşı ilə telefonda danışıqdan zərəfatla "evlənmirsen evlən, evlənmirsenə, mən səni gözəlməyəcəyəm, gələn kimi özüm evləncəyəm", - demişdi. Balama toybəst qismət olmasın. Şahidliyi seçdi balam", - deyər Rədo xanım sözlərini bitirir.

Şahidimizin qaradaşı Məhəmməd Yusifzadə isə "Olimpiya dünyası" qəzetinə Xudayarın yaralı halda belə döyüş meydanını tərkt etməyərək, son damla qanına kimi vuruşduğunu deyir. İndi onun yeganə təsəllisi qaradaşının qisasını qəhrəman hərbiçilərimiz tərəfindən alınması və qanının yerə qalmamasıdır.

"Döyüşçü yoldaşlarının məlumatına görə, hərbiçilərimiz Zəngilanın Ağbəd qəsəbəsini alaraq, orada post qurublar. Lakin səhər saatlarında erməni diversiya qrupu onların olduğu posta hücum edib. Çox yaxın məsafədə döyüşüblər. Xudayar düşmənin hücumunun qarşısını alan zaman əvvəlcə sinəsindən yaranalıb. Yaralı olmasına baxmayaraq, 20-25 dəqiqə döyüşü davam etdirib. Onların döyüşdüğü yerə binalar və hamam var imiş. Həmin binaların içərisini yoxlayan zaman hamamda gizlənen erməni əsgəri Xudayara pulemyotdan atəş açaraq onun boğazından yaralayıb. Qaradaşım aldığı yara dan sonra yerindəcə şahid olub. Xudayarın şahid olmasından həmin günü axşam xəbər tutduq. Onunla sonuncu danışıq oktyabrın 18-də oldu. Toy haqqında danışıq. Mənə deyirdi ki, sağ-salamat buradan qayıdıb gəlirəm, maşın alacaq", - deyər şahid gizirimizin qaradaşı bildirir.

"Çalışacağıq ki, hər zaman Xudayarın adını zirvələrdə tutaq"

Xudayar musiqi ilə yanaşı, idmanı da sevirdi. Elə bu sevgi onu bir müddət idmanın kikkobsinq növü ilə məşğul

olmasına və bir sıra nailiyyətlər qazanmasına gətirib çıxardı. Kim bilir, bəlkə idmanda qalsaydı daha hansı böyük nailiyyətlərə imza atacaqdı. Amma hərbi sahəyə Vətənə olan bağlılıq onun üçün bütün dəyərlərdən və sevgilərdən üstün idi.

Xudayar Yusifzadənin məşqçisi, "Orion" idman klubunun kikkobsinq bölməsinin baş məşqçisi Müşfiq Hüseynov da bizimlə söhbətində bunu bir daha təsdiq etdi. Xudayarın yeni-yeni vaxtlarında məşqlərə həmişə hərbi formada gəldiyini deyən təcrübəli mütəxəssis onun çox perspektivli idmançılığını bildirdi: "Xudayar Yusifzadənin ilk dəfə məşqə xalası oğlu Rəqub Kərimli gətirmişdi. Demək olar ki, 11 yaşında 17 yaşına kimi yanında kikkobsinq idman növü ilə məşğul olub. O, yeniyetmələr arasında bir çox ölkədəli yarışların qalibi olmaqla yanaşı, Gürcüstana, Türkiyədə və İtaliyada keçirilən turnirlərdə də çempion adına layiq görülmüşdü. Xudayarla sonuncu dəfə, şahid olmasından 8 saat əvvəl danışıq. Qeyd edim ki, mən Zəngilanlıyam. O, zəng edərək mənə dedi ki, "məhəmmət, gözünüzü aydın olun, Zəngilanlı azad etdik, daha məcburi köçkün deyilsiniz. İnşallah, sizi burada qarşılayacağam". Lakin həmin gün Xudayar Zəngilanın Ağbəd qəsəbəsində gedən qızğın döyüşlərdə şahid oldu.

O, hər zaman sevimli tələbələrindən biri olub, məşq yoldaşları da onun xətrini çox istəyirdilər. Onun yoxluğuna nə mən, nə də tələbələrindən inanmır. Sanki hər yerdən onun səsi gəlir. Bu gün Xudayar Yusifzadənin məşq etdiyi idman klubu onun adını daşıyır. Çalışacağıq ki, hər zaman Xudayarın adını zirvələrdə tutaq".

Müşfiq Hüseynov tələbəsinin xanəndəlik qabiliyyətindən də danışırdı. Baş məşqçi onun ifasında trendə çevrilən "Vətən yaxşıdır" məhəmmətli əlavə, "Qarabağ" məhəmmətli də gözəl ifa etdiyini deyir. "O, hər zaman gözəl ifası və zərəfatları ilə məşqimizə rəng qatardı. Əvvəllər məşq vaxtı ən çox "Qarabağ" məhəmmətli oxuyardı. Deyirdim başqa məni bilmirsen? Deyirdi "məhəmmət, inşallah bu məhəmmətli Qarabağda da oxuyacağam". Bir dəfə yarış gəldikdən, Astarə keçid məntəqəsində məni saxlayıb, gözlemə otağına apardılar. Bir də gördüm içəri gizirlər daxil oldu. Özüm-özüməndə şübhələndim ki, görəsən, nə baş verib? Həmin an gördüm kimsə ucadan "Qarabağ, can Qarabağ, ana yurdum!" oxuyaraq, üstümə gəlir. Gördüm ki, Xudayardır. İndi onunla bağlı olan xatirələri düşündükcə necə gözəl bir insanı itirdiyimizi anlayıram. Onun yoxluğu, bir məşqçi kimi mənə də çox ağır təsir edir. "Vətən yaxşıdır" deyib dastana döndən çempion tələbəm, Allah səni rəhmət eləsin", - deyər məşqçi kədrli ses tonu ilə fikrini tamamladı.

Beləcə, daha bir ömür yarıda qalaraq, qəhrəmanlıq dastanına döndü. Şahidlər ölməz deyirlər. Elə Xudayar da digər şahidlikimiz kimi, hər birimizin qəlbində əbədi olaraq yaşayacaq. Ruhun şad olsun, qəhrəman şahidimiz!

Azər Əliyeva, Türkiyə Niftəliyyə